

Wilt u reageren?
Hebt u een voorstel voor **Opinie**?
Mail dan naar **opinie@tijd.be**

Column
Fouad
Gandoul

Afluisterschandaal
wakkert privacydebat aan

Een collectief van 80 journalisten verdeeld over 17 media uit 11 landen en ondersteund door Amnesty International kreeg een gelekte lijst in handen met 50.000 telefoonnummers die vermoedelijk worden afgeluisterd door landen die gebruikmaken van de spyware van het Israëlische techbedrijf NSO.

Pegasus is een afluistersoftware die toelaat geruisloos alle functies van een smartphone over te nemen zonder dat de gebruiker daar iets voor moet doen. De software werd jaren geleden bekend vanwege de kwaadaardige links die per sms naar doelwitten werden verzonden. Omdat de traceerbaarheid een probleem bleef en de concurrentie in de veiligheidsindustrie heel groot is, schakelde NSO over naar zero-click en netwerk gebaseerde aanvallen waarmee klanten - hoofdzakelijk veiligheidsdiensten van landen - telefoons kunnen hacken zonder interactie van het doelwit en zonder sporen achter te laten.

Om de software te kunnen kopen is een goedkeuring nodig van de Israëlische minister van Defensie en van de bevoegde minister van het land dat klant wil worden. De goedkeuring van de Israëlische minister van Defensie lijkt een formaliteit. De leidinggevende officieren beslissen welk land toegang krijgt. Opvallend is hoe de diensten van NSO, waar Pegasus een ster-product van is, gretig aangeprezen werden bij officiële bezoeken van de voormalige Israëlische premier Benjamin Netanyahu. De veiligheidsindustrie in Israël is een booming business die heel veel tewerkstelling, onderzoek en innovatie creëert in een sector waar het land met kop en schouders boven uitsteekt.

Dat gretig en alom wordt afgeluisterd en dat dat ook gebeurt onder bondgenoten is niets nieuws. Tussen 2012 en 2014 maakte de Amerikaanse inlichtingendienst NSA gebruik van Deense afluistersystemen op onderzeese internetkabels, met medeweten en instemming van Denemarken, om Angela Merkel en andere Europese bondgenoten af te luisteren. De VS gingen door met het bespioneren van geselecteerde leiders van geallieerde naties, ondanks de belofte van president Barack Obama de surveillance in te dammen. Nog straffer, Obama poneerde dat het een topprioriteit was de Israëlische premier Netanyahu en zijn regering te blijven bespioneren als 'dwingend doel van de nationale veiligheid'. Met andere woorden,

De Pegasus-affaire is de zoveelste episode uit een reeks afluisterschandalen waarvan wie de aard kent van internationale betrekkingen weet dat ze er gewoon bij horen.

de Pegasus-affaire is een zoveelste episode uit een reeks van afluisterschandalen waarvan wie de aard van relaties in internationale betrekkingen kent, weet dat ze er gewoon bij horen.

De onderlinge angst tussen de staten leidt tot wederzijdse anticipatie voor mogelijke agressie, waardoor er geen ruimte is voor blind vertrouwen. Staten rekenen vooral op zichzelf en proberen hun relatieve macht te maximaliseren. Wie niet aan informatievergaring doet om anticipatief te kunnen optreden in een wereld waar wantrouwen als overlevingsinstinct tussen landen primeert, doet zijn eigen land tekort en kiest moedwillig voor een competitief nadeel.

Dat wil niet zeggen dat er geen regels zijn of dat iedereen zomaar mag worden afgeluisterd zonder consequenties. Het afluisteren van burgers, ongeacht hun mening of activiteit, blijft een doodzonde voor wie zich democraat wil noemen.

Schandalen zoals de Pegasus-affaire dienen soms ook als een opportuniteit om geopolitieke concurrenten in een kwaad daglicht te plaatsen. Dat is de reden waarom Chakib Benmoussa, de Marokkaanse ambassadeur in Parijs, een rechtszaak is begonnen tegen het consortium Forbidden Stories en Amnesty International. Marokko wordt ervan verdacht de Franse president en vooraanstaande Franse leiders af te luisteren via Pegasus. Het volstaat echter niet aantijgingen te formuleren. Om geloofwaardig te zijn is het noodzakelijk dat die aantijgingen bewezen worden. Marokko hoopt dat de rechtszaak definitief helderheid brengt in deze affaire, die weegt op de sterke relaties tussen beide landen en die gretig gebruikt wordt door het regime in Algerije.

Benmoussa, in een vorig leven minister van Binnenlandse Zaken, stelde zondag voor een internationale conventie af te sluiten over het gebruik van intrusieve software, om paal en perk te stellen aan het wereldwijde misbruik ervan. In The Guardian waarschuwde de NSA-klokkenluider Edward Snowden dat de hele industrie beter verboden wordt. Zonder moratorium zou op korte termijn geen enkele telefoon ter wereld nog veilig zijn voor hackers in dienst van overheden. Dat belooft een boeiend debat te worden als we het recht op privacy nog willen garanderen.

Fouad Gandoul
Politicaloog

Het rijk der vrijheid
Mark
Delanote

We bevrijden ons uit de ketens van de pandemie, maar wat nadien? Wat kan anders, wat behouden we en wat komt beter nooit terug, vroegen we onze opiniemakers.

Werken zonder
fiscale grenzen

Voor wie werkt of onderneemt in het buitenland rijst automatisch het risico op een dubbele belasting. Zowel de bronstaat, waar de werknemer werkt of de onderneming activiteiten ontplooit, als de woonstaat, waar de werknemer woont of de onderneming gevestigd is, kan belastingaanspraken formuleren.

Gelukkig bestaat een ruim netwerk van dubbelbelastingverdragen waarmee de heffingsbevoegdheid aan één van beide staten wordt toegewezen. Dat komt erop neer dat België, als woonstaat, in heel wat gevallen het inkomen dat genereerd werd in de bronstaat moet vrijstellen van belasting.

De fiscus kan uiteraard nagaan of die vrijstelling correct wordt ingeroepen. Zo'n controle is vaak gebaseerd op achterdocht, gevoed door een aantal gecontamineerde dossiers waarin enkelingen - niet zelden geruggensteund door bedenkelijke adviseurs - er de kantjes van af hebben willen lopen.

In de meeste gevallen verloopt de controle correct en wordt het aangevoerde bewijsmateriaal in alle redelijkheid geëvalueerd. De minder fortuinlijke belastingplichtigen worden echter geconfronteerd met een 'overijverige' ambtenaar die alles in het werk stelt om de vrijstelling zo veel mogelijk uit te hollen. Een dergelijk dossier eindigt vaak voor de rechtbank, waar 'gelijk hebben' niet altijd strookt met 'gelijk krijgen'. De belastingplichtige dreigt dus niet alleen opgezadeld te worden met ellenlange procedures, maar ook - en finaal - met een dubbele belasting.

Om daarop te anticiperen kunnen belastingplichtigen een 'onderling overleg'-procedure beginnen. Dat kan door een 'klacht' in te dienen. De Belgische en buitenlandse fiscus bekijken dan het dossier samen en bepalen 'in onderling overleg' aan wie de heffingsbevoegdheid toekomt.

Omdat die klacht tijdig moet worden ingediend, is die démarche vaak vereist op het moment dat de belastingplichtige nog volop aan het procederen is. Zo'n 'klacht' wordt - in deze situatie - ingediend 'ten bewarende titel'. Met andere woorden: als een noodklep indien een Belgische rechter de Belgische fiscus gelijk zou geven. De noodklep bestaat er dan uit dat finaal alsnog een oplossing gezocht moet worden om de dubbele belasting ongedaan te maken.

Maar ook aan die 'onderling overleg'-procedure rammelt iets. Buiten het

Mark Delanote
Hoofddocent Instituut voor Belastingrecht UGent, advocaat Delanote.law, lid van de Hoge Raad van Financiën en Coördinator van de bredere fiscale hervorming.

De Europese Unie ziet in dat het zo niet verder kan en beoogt de 'ernstige fiscale belemmeringen' op te heffen.

kader van een gerechtelijke betwisting is het vaak jaren wachten voor men een 'oplossing' krijgt aangeboden, zelfs in zeer evidente dossiers.

In de hier geschetste situatie wordt echter vaak zeer snel een zogenaamde 'oplossing' gevonden, die - wonder boven wonder - perfect aansluit bij het standpunt van de taxatieambtenaar. De belastingplichtige krijgt dan enkele weken om de oplossing al dan niet te aanvaarden, met dien verstande dat de oplossing slechts wordt toegekend als de belastingplichtige ermee instemt elke betwisting te staken. Nieuwe stukken of inzichten worden buiten beschouwing gelaten. Over het recht op een eerlijk proces wordt met geen woord gerept. Enige transparantie over het besluitvormingsproces wordt niet gegeven. De administratie verschuilt zich simpelweg achter de zogenaamde 'diplomatieke status', wat het vermoeden van een achterkameroplossing alleen maar kan voeden.

De Europese Unie ziet in dat het zo niet voort kan. De Geschillenrichtlijn beoogt de 'ernstige fiscale belemmeringen' op te heffen en het risico op een 'buitensporige belastingdruk' te temperen. Ook over de wisselwerking met interne procedures worden duidelijkere regels in het vooruitzicht gesteld. Het blijft in elk geval van belang de rechtsbescherming van de belastingplichtige in deze context verder te analyseren.

ZAK
Jacques
Moeraert

Gespot
WSJ.com

Wat
Simone
Biles zei

Simone Biles is niet de eerste topatleet die een stap opzijzet door mentale problemen. Opvallend is dat ze het doet vanuit een machtspositie. Biles is, zonder overdrijving, turnen. Een ontzagwekkende figuur die haar sport transformeerde en onvervaard de waarheid sprak tegen de macht. Haar invloed is groot, dat maakt haar stap opzij belangrijk.

Jason Gay
Columnist